

Rikstrygdeverket
Familie- og pensjonsdivisjonen

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

FAMILIE- OG PENSJONS		FAK:
AKTIV NR:	323.01	
28 NOV 2005		
SAKS NR:	2005/2702	SIGNE:

- 028

Trygdeetaten

Vår dato: 24. november 2005
Vår ref: 2005/04142
Deres dato: 13. oktober 2005
Deres ref: 200502702-/BGUS

Saksbehandler: Astrid Magnussen
Direktenummer: 22 92 73 33

Høring - forslag til forskrift om fastsetting av farskap uten mors medvirkning

Det vises til departementets brev av 13. oktober 2005.

Det er vedtatt endinger i barneloven § 4 med virkning fra 1. januar 2006. Endringen er gitt for at morens samboer skal kunne erkjenne farskap uten morens medvirkning. Det ble samtidig vedtatt å gi forskrifthjemmel for å regulere rutine rundt slik erkjennelse, herunder rutiner rundt meldingen som skal sendes til barnets mor og hva som skjer dersom hun er uenig i farskapet.

Forskriften § 1

I henhold til § 1 skal forskriften gjelde "sambuarar som er folkeregistrerte på same adresse eller erklærer i melding til folkeregisteret at dei bur saman".

Vi har ingen kommentarer til det første alternativet i forskriften § 1.

Når det gjelder det andre alternativet, skal dette omfatte foreldre som er samboere uten å være folkeregistrerte på samme adresse. Det bør foretas en nærmere presisering av hvilke praktiske tilfeller dette er ment å dekke. Etter Rikstrygdeverkets oppfatning bør det spesielt tas stilling til om forskriften også er ment å omfatte samboere som i selve blanketten for erkjennelse av farskap har erklært at de er samboere. Det kan anføres at mor i slike tilfeller vil være oppmerksom på at samboeren har erkjent farskap og at hennes underskrift på samboererklæringen nærmest må bli å likestille med at hun har godtatt erkjennelsen. Det bør derfor avklares om en slik farskapserkjennelse er endelig i den forstand at den bare kan angripes ved søksmål.

Postadresse:
Rikstrygdeverket
Familie- og pensjonsdivisjonen
Postboks 5200 Nydalen
0426 OSLO

Kontoradresse:
Sannergata 2
OSLO

Telefon:
22 92 70 00

Gironr:

Foretaksnr:
NO 974 760 924 MVA

Internettadr:
www.trygdeetaten.no
E-postadresse:
rtv@trygdeetaten.no

Telefaks:
22 92 70 70

Forskriften § 2

Det er i § 2 andre ledd siste punktum fastsatt at Sentralkontoret skal sende melding til barnets mor på en måte som sikrer at hun får kunnskap om at farskap til barnet hennes er fastsatt. Rikstrygdeverket er enig i at det bør være en plikt til å sørge for at mor faktisk får underretning. Det må antas at slik melding vil være aktuell i svært få tilfeller og at det ikke vil medføre særlig ekstraarbeid å følge opp hver enkelt sak. Dersom Sentralkontoret ikke kan legge til rette for slik oppfølging, bør det vurderes om Sentralkontoret i stedet for å sende melding til mor bør gi melding til trygdekontoret om at farskap er erkjent og at mor skal ha melding om dette.

Rikstrygdeverket er ellers enig i at det lages en blankett som nevnt og at denne inneholder et felt som kan leveres til trygdekontoret dersom mor er uenig i farskapsfastsettelsen.

Forskriften § 3

Det er i § 3 andre ledd fastsatt at moren må melde fra til trygdekontoret innen tre måneder dersom hun er uenig i farskapsfastsettelsen. Rikstrygdeverket er enig i at tre måneder må være en passende frist. Også i forbindelse med denne fristen er det viktig å ha rutiner for hvordan melding til mor skal sendes, slik at det i tilfeller hvor det er gått lenger tid kan konstateres når hun har mottatt meldingen.

I kommentarene til forskriften § 4 legges det til grunn at det ikke skal stilles formkrav til morens henvendelse til trygdekontoret. Rikstrygdeverket er enig i at det ikke kan være noe krav at hun leverer den delen av blanketten (jf ovenfor) som er ment for dette. Det forhold at trygdekontoret ikke skal behandle saken etter denne forskriften dersom moren henvender seg etter at fristen på tre måneder har løpt ut, nødvendiggjør imidlertid rutiner hvor fristen må vurderes i forhold til skriftlige henvendelser eller muntlige henvendelser som det kan konstateres at trygdekontoret har mottatt. Rikstrygdeverket legger til grunn at det er tilstrekkelig å fastslå dette i rundskriv. Slike tilfeller antas å ville oppstå unntaksvis og moren vil uansett ikke være forhindret fra å reise sak etter § 6.

Forskriften § 4

Det er i § 4 andre ledd fastsatt at saken skal være avsluttet (fra trygdeetatens side) dersom det etter blodprøver viser seg at samboeren er barnets biologiske far. Moren skal få melding om dette. I kommentarene vises det til at moren i forbindelse med dette skal orienteres om at hun selv kan reise sak etter barneloven § 6 dersom hun fortsatt er uenig. Etter Rikstrygdeverkets oppfatning kunne dette med fordel tas inn i forskriftsteksten. Slik bestemmelsen fremstår i forslaget, vil det lett kunne fremstå som om saken er endelig avsluttet. § 4 andre ledd kan tilføyes et nytt punktum som foreksempel kan lyde slik:

”Moren skal i meldingen orienteres om muligheten for å reise sak etter barneloven § 6.”

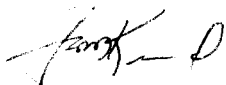
Rikstrygdeverket ser det ellers som en akseptabel løsning at fylkestygdekontoret reiser sak etter barneloven § 6 i tilfeller som nevnt i forskriften § 4 tredje ledd. Vi mener imidlertid at ordlyden i barneloven § 4 tredje ledd tilsier at fylkestygdekontoret ”skal” reise sak. I forskriften fremstår dette som et valg for fylkestygdekontoret. Også av administrative hensyn bør det være slik at fylkestygdekontoret alltid reiser sak i slike tilfeller. Det er ikke ønskelig at man legger opp til vanskelige vurderinger og mulighet for unntak.

Forskriften § 5

Det fremholdes i kommentarene til § 5 at farskap for barn født før 1. januar 2006 ikke skal kunne erkjennes etter barneloven § 4 tredje ledd og forskriften skal dermed heller ikke gjelde slike tilfeller. Rikstrygdeverket er i utgangspunktet enig i at dette kunne ha vært en god løsning. Vi ser imidlertid en utfordring i at de instansene som kan ta imot erkjennelse av farskap etter at barnet er født må forholde seg til to regelverk og to ulike blanketter for erkjennelse av farskap i årtier fremover. Slik den nye blanketten for erkjennelse av farskap er tenkt utformet, kan den i så fall ikke benyttes i tilfeller hvor barnet er født før 1. januar 2006.

Rikstrygdeverket ber derfor av praktiske hensyn departementet å vurdere om de nye reglene og den nye blanketten bør gjøres gjeldende for alle tilfeller hvor det er aktuelt å erkjenne farskap etter 1. januar 2006. Mest praktisk vil være tilfeller hvor barnet er født i 2005, men hvor farskapet enda ikke er erkjent når de nye reglene trer i kraft. Dersom foreldrene bor sammen når farskapet erkjennes, ser ikke Rikstrygdeverket noen betenkeligheter ved at de får felles foreldreansvar. Dersom farskapet erkjennes uten morens medvirkning, vil moren få beskjed og kan bestride dette. Tilsvarende gjør seg i utgangspunktet også gjeldende for eldre barn. Moren vil alltid kunne angripe farskapet og få hjelp til å endre dette. Hun kan også reise sak om foreldreansvaret dersom det er det hun er uenig i. Når det gjelder voksne barn, vil det uansett ikke være snakk om etablering av felles foreldreansvar selv om det skulle forekomme tilfeller hvor foreldrene bor sammen når farskapet erkjennes.

Med hilsen
Familie- og pensjonsdivisjonen

Jorun Kongerud
Divisjonsdirektør

Karl Arvid Jømark
Fung. avdelingsdirektør